

OBAVJEŠTENJE

O KONTROLI KVALITETE RADA PRUŽALACA RAČUNOVODSTVENIH I KNJIGOVODSTVENIH USLUGA U FEDERACIJI BOSNE I HERCEGOVINE

UVODNE INFORMACIJE, PRAVNI TEMELJ

Savez računovođa, revizora i finansijskih/financijskih radnika/djelatnika Federacije Bosne i Hercegovine (Savez) kroz punopravno članstvo u Međunarodnoj asocijaciji računovođa (IFAC) osigurava svojim članovima identične uslove za pružanje usluga računovodstva koji važe i za druge zemlje u svijetu, uključujući i one najrazvijenije, čija profesionalna tijela su članovi ove asocijacije. Ti uslovi podrazumijevaju objavljivanje i poštivanje različitih pravila struke, gdje se u najširem smislu uključuje i Međunarodni kodeks etike za profesionalne računovođe. Pored objave navedenih pravila struke i kodeksa etike, Savez u vezi sa njima organizira i potiče i stalnu edukaciju, kako bi se oni cjelovito, dosljedno i blagovremeno primjenjivali u praksi, a što je u direktnoj korelaciji sa kvalitetom pružanja računovodstvenih usluga i opće nivoom kvalitete rada u ovoj struci, dakle kvalitete pružanja profesionalnih usluga tj. usluga računovodstva i knjigovodstva.

U nastojanjima da maksimalno podrži napredak i uspostavu potrebnog nivoa kvalitete rada u računovodstvenoj profesiji u Federaciji Bosne i Hercegovine, Savez uspostavlja kontrolu kvalitete rada, kako bi se utvrdilo stvarno stanje i područja rada gdje je neophodno djelovati na unapređenju tako utvrđenog stanja.

Pored navedenog, obaveza uspostavljanja kontrole kvalitete rada je obaveza Saveza i prema međunarodnim standardima (o kontroli kvalitete – ISQC i o upravljanju kvalitetom – ISQM), ali i prema Zakonu o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH („Službene novine Federacije BiH“, broj 15/21), gdje se u članu 53. precizira sljedeće:

- *Stav (2): „Nadzor nad kvalitetom pruženih knjigovodstvenih i računovodstvenih usluga od strane pravnih lica i poduzetnika u smislu njihove usklađenosti sa pravilima struke i načelima profesionalne etike, vrši Profesionalno tijelo iz člana 136. stav (1) ovog zakona¹, na način i po postupku koji je uređen aktima profesionalnog tijela koji uređuju kontrolu kvaliteta i profesionalnu disciplinu i odgovornost.“*

¹ Član 136., stav (1) Zakona: „Savez računovođa, revizora i finansijskih radnika Federacije Bosne i Hercegovine - Savez računovođa, revizora i finansijskih djelatnika Federacije Bosne i Hercegovine, registrovan kod Federalnog ministarstva pravde pod registarskim brojem 669 od 14. maja 2003. godine smatra se profesionalnim tijelom u smislu ovog zakona, pod uslovom da ispunjava kriterije utvrđene ovim zakonom i Zakonom o reviziji i računovodstvu Bosne i Hercegovine.“

- Stav (3): „Nadzor iz stava (2) ovog člana obavljaju ovlaštena lica Profesionalnog tijela iz člana 136. stav (1) ovog zakona na način da vrše:
 - o pregled, provjeru i kontrolu angažovanja od strane pravnih lica, održavanja tehničke kompetentnosti, poštivanja i usklađenosti sa profesionalnim standardima, i
 - o provjeru kvaliteta rada kvalificiranih lica.“
- Stav (4): „Pravna lica i poduzetnici registrovani za pružanje knjigovodstvenih i računovodstvenih usluga dužni su licima ovlaštenim za nadzor iz st. (1) i (2) ovog člana, na njihov zahtjev, staviti na raspolaganje ili dostaviti svu dokumentaciju i druge informacije koje su neophodne za provođenje nadzora.“

SUBJEKTI NADZORA, TEMELJNA NAČELA

Shodno navedenim odredbama Zakona, Savez će funkciju kontrole kvalitete provoditi vezano za rad pravnih lica i poduzetnike, čija je osnovna registrovana djelatnost pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga drugim pravnim licima, a koja se u terminologiji Saveza vezano za kontrolu kvalitete označavaju kao „subjekti nadzora“.

Kontrolu kvalitete rada uključuje i kontrolu rada kvalificiranih lica (certificiranih računovođa i certificiranih računovodstvenih tehničara), koji profesionalne usluge (usluge računovodstva i knjigovodstva) pružaju u ime i za račun subjekata nadzora.

Radi preciznije definicije, treba naglasiti da Savez neće, ukoliko to međunarodni standardi i Zakon to ne budu drugačije regulirali, vršiti kontrolu kvalitete rada kvalificiranih lica (certificiranih računovođa i certificiranih računovodstvenih tehničara) koji su angažirani od strane pravnih lica čija osnovna registrirana djelatnost nije pružanje računovodstvenih i knjigovodstvenih usluga drugim pravnim licima, a koje Međunarodni kodeks označava kao „računovođe u privredi“. Ovo važi samo za ona kvalificirana lica koja profesionalne usluge isključivo pružaju tim poslodavcima.

Također, Savez neće vršiti kontrolu kvalitete rada revizorskih društava, niti ovlaštenih revizora. Ova obaveza je u nadležnosti Revizorske komore Federacije BiH.

Kao što je utvrđeno međunarodnim standardima kojima se reguliraju pitanja kvalitete rada u računovodstvenoj profesiji, kao i Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, kontrola kvalitete će obuhvatiti kontrolu usklađenosti politika, procedura i praksi subjekata nadzora sa pravilima struke i Međunarodnim kodeksom etike za profesionalne računovođe. To podrazumijeva kontrolu uspostave internih politika i procedura subjekata nadzora i njihovu dosljednu primjenu praksi, kao i analizu istih, te po potrebi i njihovu korekciju i dogradnju.

Suština kontrole kvalitete rada subjekata nadzora podrazumijeva kontrolu ostvarivanja temeljnih načela prema Međunarodnom kodeksu etike za profesionalne računovođe.

Dakle, provjera se odnosi na slijedeća temeljna načela, za koje subjekti nadzora trebaju pokazati vlastito nastojanje da se istih u što potpunijem sadržaju i obimu pridržavaju, kako u pogledu internih procedura, tako i u vlastitoj praksi:

- Integritet - biti iskren i pošten u svim profesionalnim i poslovnim odnosima;
- Objektivnost – koristiti profesionalnu ili poslovnu prosudbu bez kompromitacije zbog:
 - (a) pristranosti, (b) sukoba interesa ili (c) neprimjerenog uticaja pojedinaca,

organizacija, tehnologije ili drugih čimbenika ili neprimjerenog oslanjanja na pojedince, organizacije, tehnologiju ili druge razloge;

- Profesionalna kompetentnost i dužna pažnja – (a) sticati i održavati stručno znanje i vještinu na nivou koji je potreban kako bi se osiguralo da klijent ili poslovna organizacija dobije kompetentnu profesionalnu uslugu, temeljenu na najnovijim stručnim i profesionalnim standardima, te relevantnim pravnim propisima i (b) pažljivo obavljati svoje poslove, u skladu s primjenjivim, stručnim i profesionalnim standardima;
- Povjerljivost – poštovati povjerljivost podataka koji su stečeni kao posljedica profesionalnih i poslovnih odnosa;
- Profesionalno ponašanje – (a) usklađenost s relevantnim zakonima i regulativom, (b) ponašanje na način koji je dosljedan s obavezom profesije da djeluje u službi javnog interesa u svim profesionalnim aktivnostima i poslovnim odnosima i (c) izbjegavanje bilo kakvog ponašanje za koje profesionalni računovođa zna ili bi trebao znati da bi moglo diskreditirati profesiju.

Subjekti nadzora, u cilju adekvatnog pristupa u ostvarivanju naprijed navedenih temeljnih načela, trebaju kroz vlastite procedure i praksu osigurati da se to realizira na osnovama principa konceptualnog okvira, kako bi:

- utvrdio prijetnje pridržavanju temeljnih načela,
- procijenio utvrđene prijetnje i
- postupao s prijetnjama radi njihovog uklanjanja ili dovođenja na prihvatljiv nivo.

Važno je naglasiti da je, sukladno Međunarodnim standardima upravljanja kvalitetom, težište u postizanju adekvatnog nivoa kvalitete rada u pružanju profesionalnih usluga na samom subjektu nadzora, koji bi trebao, kroz uspostavu vlastitih politika i procedura, uspostaviti i vlastiti sistem internih kontrola kvalitete rada, uključujući i kontinuirane, odnosno povremene provjere i posebno obuku vlastitih uposlenika, posebno kvalificiranih lica u vezi sa tim. Tako postavljen sistem doprinjet će i dovođenjem vlastitih praksi na kvalitativno adekvatan nivo.

PRUŽANJE PODRŠKE SUBJEKTIMA NADZORA, PROVEDBA KONTROLE/NADZORA I IZVJEŠTAVANJE

Uloga Saveza kao profesionalnog računovodstvenog tijela je, i prema međunarodnim standardima i Zakonu o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH, da provodi kontrolu, odnosno nadzor. Pristup Saveza u ovim procesima će biti prvenstveno instruktivan s ciljem pružanja podrške i pomoći subjektima nadzora na realizaciji koncepta uspostave potrebnih politika, procedura i praksi da bi se ostvario potreban nivo kvalitete njihovog rada, te održavanje i unapređivanje tog nivoa.

U ovom smislu, Savez će nastojati dati što iscrpniju podršku kroz instruktivne prijedloge, pomoćne materijale i slično, ali i putem opće i specijalističke edukacije. Dio ovih materijala je već dostupan na sljedećem linku: <https://www.srr-fbih.org/sustav-kontrole-kvalitete>

Prema Savezovoj Metodologiji kontrole kvalitete subjekata nadzora, kontrola kvalitete se obavlja u osnovi podnošenjem izvještaja o radu na propisanom obrascu (redovno godišnje izvještavanje i po potrebi vanredno tj. povremeno) i neposrednim nadzorom, koji se prema planu ili vanredno po potrebi vrši kod subjekta nadzora detaljnijim uvidom u stanje.

ONLINE APLIKACIJA ZA POTREBE REDOVNOG IZVJEŠTAVANJA

U početnoj fazi provedbe ovoga sustava težište će se dati na redovno godišnje izvještavanje i to na način da će se nastojati postupno subjektima nadzora razjasniti svi detalji i postupci izvještavanja i indirektno zahtjevima šta u svojim procedurama i praksama trebaju uskladiti.

Od osobite je važnosti da subjekti nadzora u takvim izvještajima daju istinite i potpune informacije, bez bilo kakvog prikrivanja ili „uljepšavanja“ stvarnog stanja. Jedino istiniti i iskreni odgovori i sve potrebne informacije uz to iz kojih se može steći uvid u stvarno stanje mogu polučiti adekvatnim savjetima i preporukama od strane Saveza kako bi se eventualni nedostaci ili nepravilnosti mogli korigirati i stanje u perspektivi dovesti na potrebni nivo. Dakle, saradnja subjekata nadzora sa Saveza treba biti otvorena, iskrena i ažurna, jer je to u prvenstvenom interesu samog subjekta nadzora.

U nastavku su informacije vezane za dostavljanje *redovnog Izvještaja o radu*.

Savez je sačinio posebnu online aplikaciju za ovu svrhu app.srr-fbih.org/

Aplikacija sadrži podatke o kvalificiranim fizičkim osobama, kao i pravnim osobama i poduzetnicima kako se to vodi kod Federalnog ministarstva financija <http://www.fmf.gov.ba/v2/knjigovodstvene.php>

Bit će potrebno popuniti i dostaviti redovni *Izvještaj o radu*, a kako bi se olakšao ovaj proces, sačinjen je online obrazac putem kojeg se jednostavno i brzo može izvršiti tražena obveza.

Obrazac Izvještaja o radu popunjava odgovorna osoba (kako je to prijavljeno u registre kod Federalnog ministarstva financija).

Od strane Saveza će na e-mail odgovorne osobe stići obavijest da se popuni traženi *Izvještaj o radu* s definiranim rokom za popunjavanje.

Samo osobe koje dobiju pozivni e-mail od Saveza mogu popunjavati ovaj Izvještaj o radu. Trenutno su poslani e-mail-ovi prema 240 pravnih osoba (odabir je izvršen po abecednom redoslijedu naziva pravne osobe).

Po primitku pozivnog e-maila potrebno je da odgovorna osoba u pravnoj osobi posjeti sljedeći link app.srr-fbih.org/ i prijavi se koristeći svoje korisničke podatke koje ima od ranije kao član Saveza.

Nakon prijave, moći će pristupiti *Obrascu/Izvještaj o radu* tako što će otići na **Menu „Poduzeća/Kontrola Kvalitete“** i odabrati dugme **"Kontrola Kvalitete"** gdje se nalaze i prateća korisnička uputstva za IT sustav kao i Uputstvo za popunu i dostavu *Izvještaja o radu* pravnih lica i poduzetnika koji pružaju računovodstvene i knjigovodstvene usluge.

U slučaju da imate problema s korisničkim podacima ili ih pak nemate, molim Vas da se javite na [kontakt formu](#) ili izravno na e-mail podrska@srr-fbih.org.

Zahvaljujemo svima koji su do sada dostavili *Izvještaj o radu*.

U Mostaru, 13.12.2023.